

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME EN DE
VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, wat betreft flexibiliteit, samenwerking tussen de distributienetbeheerders en het extern verzelfstandigd agentschap NV Vlaams Energiebedrijf en renovatie- en energiepremies
- Tweede principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State

Samenvatting

Met dit voorontwerp van besluit wordt de gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit beoogd.

In het besluit worden de categorieën van distributienetgebruikers en gebruikers die aangesloten zijn op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit waarop gereserveerde technische flexibiliteit van toepassing is en de productie-installaties en elektriciteitsopslagfaciliteiten waarop niet-gereserveerde technische flexibiliteit van toepassing is vastgelegd. Verder worden de berekeningswijzen voor de compensatie in het geval van gereserveerde technische flexibiliteit en de situaties waarin een compensatie wordt verleend en de berekeningswijzen voor de compensatie in het geval van niet-gereserveerde technische flexibiliteit bepaald. Verder wordt er ook vastgelegd wanneer de netbeheerders moeten rapporteren over de elektriciteitsopslagfaciliteiten die gekoppeld zijn aan hun net.

Er wordt uitvoering gegeven aan het luik dienstverlening energiebesparing en hernieuwbare energie voor lokale besturen, waar het Vlaams Energiebedrijf (VEB) en de distributienetbeheerders en haar werkmaatschappij Fluvius gaan samenwerken om de diensten optimaal te kunnen aanbieden en om de data voor de energiebesparings- en hernieuwbare energieopdrachten optimaal

te beheren. In uitvoering van artikel 4.1.8/1, derde lid, van het Energiedecreet worden de samenwerkingsmodaliteiten vastgelegd.

Tenslotte worden diverse maatregelen voorzien met het oog op de versnelling van de woningrenovatie en hernieuwbare energie. Er worden bovendien enkele juridisch-technische aanpassingen gemaakt aan de bepalingen betreffende de REG-premies bij de elektriciteitsdistributienetbeheerders dan wel in het toekomstige unieke loket voor Mijn VerbouwPremie in het Energiebesluit.

Het ontwerpbesluit wordt voor advies voorgelegd aan de Raad van State..

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie en Wonen

Het voorontwerp van dit besluit kadert in de omzetting van de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit. Deze richtlijn is ook gekend als de Vierde Elektriciteitsrichtlijn.

Deze richtlijn maakt deel uit van “het Clean Energy for all Europeans package” dat op 30 november 2016 door de Europese Commissie werd gepubliceerd. De nieuwe voorstellen kaderen binnen de energie- en klimaatdoelstellingen van de Europese Unie voor 2030. Daarbij zal er moeten ingezet worden op een verdere groei van decentrale hernieuwbare energiebronnen zoals zonne- en windenergie en een elektrificatie van verwarming en transport. Om deze transitie te kunnen realiseren zal er ook nood zijn aan een flexibel en slim energiesysteem.

De omzetting van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn gebeurde reeds via het zogenaamde EMD-decreet waarmee het Energiedecreet van 8 mei 2009 werd aangepast. De Vlaamse Regering hechtte in haar vergadering van 18 februari 2021 haar definitieve goedkeuring aan het ontwerp van EMD-decreet. Dit ontwerp van decreet werd ingediend bij het Vlaams Parlement en werd aangenomen op woensdag 31 maart 2021¹. Daarnaast zijn er nog aanpassingen aan het Energiebesluit van 19 november 2010 en de Technische Reglementen van de VREG nodig om een volledige omzetting van deze richtlijn te bekomen.

Dit voorontwerp van besluit geeft invulling aan een aantal delegaties aan de Vlaamse Regering die werden geformuleerd in het EMD-decreet.

Ook in het Vlaamse Regeerakkoord en de Beleidsnota Energie 2019-2024 wordt naar een slim en flexibel energiesysteem en een regelgevend kader voor flexibiliteit verwezen. Zo bepaalt het Vlaams Regeerakkoord: *“We evolueren naar een flexibel en decentraal energiesysteem waar de gebruiker centraal staat. We zetten het clean energy pakket zo snel als mogelijk om naar Vlaamse energieregeling. We ondersteunen en faciliteren de actieve rol die burgers, lokale overheden en ondernemingen kunnen spelen in de transitie en maken het mogelijk dat zij de voordelen van de transitie kunnen valoriseren. Daarvoor werken we aan een regelgevend kader voor de uitbouw van lokale energiegemeenschappen. Het hele energielandschap wordt flexibeler en dynamischer maar*

¹ <https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1668780>

tegelijkertijd dient de solidariteit tussen alle netgebruikers behouden te blijven via een billijke bijdrage aan de financiering van het klimaatbeleid en het net dat iedereen bevoorradingszekerheid biedt en de uitbouw van hernieuwbare energie toelaat.”

Deze omzetting kadert ook binnen de strategische doelstelling (SD) 5 zoals omschreven in de beleidsnota Energie 2019-2024: “SD: Slimme netwerkinfrastructuur, efficiënt netbeheer en flexibel gebruik en productie”. De beleidsnota energie vermeldt daarbij onder operationele doelstelling 5.1.: “Vlaams beleidskader flexibiliteit op het distributienet uitwerken”, Deze doelstelling stelt: *De uitrol van digitale meters en de nieuwe Europese regelgeving rond de elektriciteitsmarkt bieden een opportuniteit om een Vlaams kader te scheppen rond flexibiliteit en de ontwikkeling van nieuwe energiediensten op het niveau van het distributienet te faciliteren. We zorgen voor een algemeen regelgevend kader voor flexibiliteit conform de recent aangenomen EU-regelgeving (o.a. EMD richtlijn) dat duidelijkheid, transparantie en zekerheid biedt voor marktspelers. Dit moet voor de betrokken spelers duidelijkheid en een goede en efficiënte marktwerking garanderen. Gebruikers op laag- en middenspanning moeten meer mogelijkheden krijgen om hun flexibiliteit marktgebaseerd te valoriseren waarbij o.a. gebruikers kunnen reageren op externe (prijs)signalen bv. door de introductie van dynamische prijzen en contracten. Naast een regelgevend kader zetten we ook vooral in op communicatie en sensibilisering. Eindafnemers moeten correct worden geïnformeerd over de mogelijkheden en waarde van flexibiliteit. In dit proces bekijken we flexibiliteit vanuit verschillende hoeken en sectoren (niet enkel elektrisch, maar ook thermisch, (groen) gas, power-to-x, mobiliteit, gebouwen...), vanuit verschillende technologieën (opslag, vraagsturing...) en vanuit de verschillende types van marktspelers en eindafnemers (ondernemingen, gezinnen, wijken, energiegemeenschappen...).*

Verder geeft het voorontwerp van besluit uitvoering aan het luik marktintegratie onder de dimensie interne energiemarkt van het Vlaamse energie- en klimaatplan 2021-2030. Het onderdeel ‘Een flexibel energiesysteem vormgeven’ vermeldt het invoeren van een Vlaams regelgevend kader voor flexibiliteit op het laag-en middenspanningsdistributienet en het invoeren van een kader voor ondersteunende diensten en flexibiliteit voor de distributienetbeheerder.

Sinds april 2021 zijn de prijzen op de groothandelsmarkten voor elektriciteit en aardgas sterk gestegen. Oorzaken van de internationale prijsstijgingen zijn onder meer de sterk aangetrokken Europese en wereldwijde economische activiteit, wat zorgt voor meer vraag naar elektriciteit en aardgas, in combinatie met een beperkter aanbod van aardgas en LNG.²

Ten gevolge van de inval van Rusland in buurland Oekraïne op 24 februari 2022 en de bijhorende onzekerheid op de markten die dit heeft veroorzaakt, zijn de prijzen voor aardgas op de groothandelsmarkten – die in februari 2022 terug waren gedaald - verder toegenomen van **88 €/MWh** (23 februari, dag voor de inval) tot **227 €/MWh** (7 maart).³ Voor elektriciteit zijn de energieprijzen gestegen van **207 €/MWh** (23 februari) tot **480 €/MWh** (7 maart).⁴ Hoewel de precieze impact voor een gemiddeld gezin van deze recente prijsstijgingen nog niet gekend is, kan toch al worden geconcludeerd dat deze recente prijsevoluties op de groothandelsmarkten zullen zorgen voor forse bijkomende prijstoenames voor afnemers met een energiecontract met een variabele prijs. Nieuwe contracten met een vaste prijs worden momenteel nog maar zelden op de markt aangeboden.

² Dit beperkter aanbod is onder andere het gevolg van disrupties in de levering (bv. omwille van onderhoudswerkzaamheden in diverse faciliteiten), maar ook gemiddeld lagere vulratio's van gasopslag in Europa. Door die lagere vulratio's was er toegenomen druk op de vraag naar aardgas in Europa en minder marge om korte termijn fluctuaties op te vangen, wat heeft gezorgd voor bijkomende onzekerheid en dus prijsstijgingen op de markt.

³ Slotnotering “Dutch TTF Gas Base Load Futures” op dag x in de maand voorafgaand aan de maand van levering (april 2022). Zie www.theice.com.

⁴ Slotnotering “Belgian Power Base Load Futures” op dag x in de maand voorafgaand aan de maand van levering (april 2022). Zie www.theice.com.

Tijdens het actualiteitsdebat in het Vlaams Parlement van 9 maart 2022 werd bovendien duidelijk dat de gevolgen van de oorlogssituatie in Oekraïne en de noodzakelijke hulp aan vluchtelingen kan leiden tot spanningen in de samenleving op een moment dat de Vlamingen geconfronteerd worden met onder meer zeer hoge energiekosten. Het verderzetten van de bijzondere aandacht van de Vlaamse regering voor energiekosten van gezinnen blijft dan ook belangrijk.

De Vlaamse Regering heeft deze legislatuur al verschillende maatregelen genomen die zorgen voor een daling van de Vlaamse beleidskosten op de elektriciteitsfactuur tussen 2022 en 2024. De resterende Vlaamse beleidskosten op de energiefactuur zijn beperkt in verhouding tot de prijsstijgingen die hier boven zijn beschreven. Mogelijke bijkomende initiatieven om gezinnen te ondersteunen om hun energiefactuur structureel te verlagen, moeten daarom zo veel mogelijk focussen op maatregelen voor woningrenovatie en andere maatregelen om het verbruik te doen dalen. Dit is een opportuniteit voor alle gezinnen in Vlaanderen om hun energiefactuur permanent te drukken én de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen in het Vlaams Gewest permanent te verminderen.

In het voorliggend voorontwerp van besluit worden daarom diverse maatregelen voorzien met het oog op de versnelling van de woningrenovatie en hernieuwbare energie. Er worden bovendien enkele juridisch-technische aanpassingen gemaakt aan de bepalingen betreffende de REG-premies bij de elektriciteitsdistributienetbeheerders dan wel in het toekomstige unieke loket voor Mijn VerbouwPremie in het Energiebesluit.

Tot slot geeft het voorontwerp van besluit uitvoering aan het luik dienstverlening energiebesparing en hernieuwbare energie voor lokale besturen, waar Fluvius en VEB gaan samenwerken om de diensten optimaal te kunnen aanbieden en om de data voor de energiebesparings- en hernieuwbare energieopdrachten optimaal te beheren.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2022/37 van 10 februari 2022.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 4 februari 2022 verkregen.

C. EERSTE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte op 18 februari 2022 haar eerste principiële goedkeuring aan het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft flexibiliteit en samenwerking tussen de distributienetbeheerders en het extern verzelfstandigd agentschap NV Vlaams Energiebedrijf, en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerp het advies van de VREG in te winnen binnen een termijn van tien dagen (VR 2022 1802 DOC.0183/2BIS).

2. BESPREKING VAN HET ADVIES VAN DE VLAAMSE REGULATOR VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT (VREG)

De gewestelijke energieregulator VREG gaf op 9 maart 2022 zijn advies ADV-2022-01, dat gaat als bijlage 2. Het advies van de VREG bestaat uit twee delen: (1) flexibiliteit en (2) de samenwerking tussen de distributienetbeheerders en het VEB.

1. Flexibiliteit

De VREG stelt in zijn advies voor om het **toepassingsgebied van gereserveerde technische flexibiliteit** open te trekken naar **alle productie-installaties en elektriciteitsopslagfaciliteiten die conform RfG⁵ als type B of hoger zouden worden geclassificeerd**. Oudere productie-installaties hebben niet noodzakelijk een telecontrole-installatie. Bovendien zou de beperking van de categorieën tot installaties met telecontrole te beperkend zijn voor het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, waar vandaag voor congestiebeheer wordt gewerkt met het iCaros-systeem. Ook zijn toekomstig andere technologieën mogelijk om op een vlotte en betrouwbare manier toegangsbeperkingen op te leggen. De suggestie om het toepassingsgebied te verbreden naar productie-installaties die conform RfG als type B of hoger worden geclassificeerd, wordt gevolgd. Daarnaast wordt, anders dan de VREG voorstelt, de huidige formulering van productie-installaties en elektriciteitsopslagfaciliteiten met telecontrole ook behouden, zodat zowel productie-installaties die conform RfG als type B of hoger worden geclassificeerd als productie-installaties met telecontrole onder het toepassingsgebied van gereserveerde technische flexibiliteit vallen. Zo vallen de bestaande productie-installaties en elektriciteitsopslagfaciliteiten met een vermogen kleiner dan 1 MW die momenteel reeds zijn uitgerust met telecontrole ook onder het toepassingsgebied.

De VREG stelt verder dat artikel 3.134/2 dient te verduidelijken dat gereserveerde technische flexibiliteit van toepassing is op **zowel nieuwe als bestaande aansluitingen**. Aan dit advies wordt geen gevolg gegeven, omdat dit reeds voldoende duidelijk is. Aangezien niet is gespecificeerd dat de regeling enkel van toepassing is op nieuwe aansluitingen, is ze van toepassing op alle, dus ook bestaande, aansluitingen. Bestaande installaties die vanaf de inwerkingtreding van dit ontwerpbesluit worden gemoduleerd, vallen ook met de huidige formulering onder het toepassingsgebied.

De VREG adviseert om in artikel 3.134/2 te verduidelijken dat het eveneens van toepassing is **in afwachting van een netinvestering**. De redenering dat gereserveerde technische flexibiliteit ook moet kunnen toegepast worden in afwachting van een netinvestering wordt gevolgd. Zo kunnen nieuwe productie-installaties sneller aangesloten worden aan het bestaande net. Binnen de delegatie aan de Vlaamse Regering die in artikel 4.1.17/5, §1 van het Energiedecreet wordt vermeld, kan de Vlaamse Regering de categorieën van netgebruikers en gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bepalen waarop gereserveerde technische flexibiliteit kan worden toegepast. De regels over onder welke buitengewone omstandigheden de netbeheerder op deze categorieën gereserveerde technische flexibiliteit kan toepassen, worden in artikel 4.1.17/5, §1 van het Energiedecreet gedelegeerd naar de technische reglementen van de VREG. Aangezien het de vraag betreft wanneer gereserveerde technische flexibiliteit kan worden toegepast en wanneer niet, kan de suggestie van de VREG beter opgenomen worden in de technische reglementen.

Met betrekking tot de **prosumenten met een uitvallende omvormer** merkt de VREG in het algemeen op dat deze categorie moeilijk in te passen is in het kader van gereserveerde technische flexibiliteit en daardoor aanleiding geeft tot verschillende bezwaren en moeilijkheden:

- De VREG stelt vooreerst dat de overgangsbepaling voor prosumenten met uitvallende omvormers in 2022 (artikel 12.3.28) moet vermelden dat het recht op compensatie begint vanaf de melding. Deze suggestie wordt niet gevolgd. Dat het beginpunt de melding is, blijkt reeds duidelijk uit het ontworpen artikel 3.134/4, tweede lid, van het Energiebesluit. De overgangsbepaling wijkt hier niet van af. De enige afwijking voor prosumenten die onder de overgangsregeling vallen, is dat de distributienetbeheerder negentig dagen heeft in plaats van dertig dagen om het probleem te verhelpen.
- De VREG is van mening dat een afwegingskader tussen ofwel een investering ofwel de uitbetaling van een compensatie voor uitvallende omvormers niet geoorloofd is. Het afschakelen van

⁵ Verordening (EU) 2016/631 van de Commissie van 14 april 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net.

omvormers is volgens de VREG geen oplossing die bijdraagt tot het garanderen van een blijvende toegang tot het net voor huishoudelijke netgebruikers, en kan daarom niet gezien worden als een alternatief voor een netinvestering, en dus, als een vorm van flexibiliteit. Uitvallende omvormers omwille van spanningscongestie zijn volgens de VREG een vorm van slechte dienstverlening door de netbeheerder, wat vermeden dient te worden via een (hoge) forfaitaire schadevergoeding binnen het kader van het Energiedecreet.

Deze visie wordt niet gevolgd. Het uitvallen van een omvormer omwille van spanningscongestie wordt door de Vlaamse Regering wel degelijk gezien als een toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit en kan dus door de netbeheerder gebruikt worden als alternatief voor een netinvestering (zowel om een netinvestering uit te stellen als deze niet uit te voeren). De suggestie om de regeling op te nemen als vergoedingsplicht in het Energiedecreet wordt dan ook niet gevolgd. Dergelijke regeling in het Energiedecreet zou trouwens ook nog altijd moeten voldoen aan artikel 13 van de Elektriciteitsverordening, aangezien het uitvallen van een omvormer onder de definitie van redispatching van artikel 2 van de Elektriciteitsverordening valt.

Het is echter wel de bedoeling dat de netbeheerder in het geval van prosumenten met een uitvallende omvormer ook marktgebaseerde of commerciële flexibiliteit of andere mogelijke oplossingen toepast. Het automatisch uitschakelen van een omvormer omwille van lokale spanningscongestie is nl. een laatste redmiddel waarbij naast de injectie van elektriciteit ook het zelfverbruik van de eigen geproduceerde elektriciteit door de netgebruiker wordt beperkt. Volgens artikel 13, lid 6 van de Elektriciteitsverordening kan de netbeheerder de productie van hernieuwbare energie en het zelfverbruik van zelfgeproduceerde hernieuwbare energie niet zomaar beperken via een niet-marktgebaseerde oplossing zoals gereserveerde technische flexibiliteit. De netbeheerder zal de regels uit artikel 13, lid 6 in acht moeten nemen en de toepassing van niet-marktgebaseerde technische flexibiliteit op een transparante manier rechtvaardigen. De netbeheerder zal dus op zijn minst moeten onderzoeken of er alternatieve oplossingen, zoals marktgebaseerde flexibiliteit of een netinvestering mogelijk zijn. Daarnaast is het ook nog steeds de bedoeling dat de netbeheerder op voldoende wijze blijft investeren in de capaciteit van zijn net.

De netbeheerder zou, na goedkeuring door de VREG bv. de technische regels omtrent de spanning en het uitvallen van een omvormer als reactie op de lokale spanning kunnen herzien. Er zou daarbij bv. kunnen geopteerd worden voor het implementeren van een regeling waarbij de omvormer niet helemaal wordt uitgeschakeld maar enkel de productie van de omvormer wordt verminderd tot een niveau waarbij de lokale spanning daalt tot een aanvaardbaar niveau. Hierdoor zal het zelfverbruik van de eigen geproduceerde hernieuwbare energie niet meer beperkt worden.

De VREG kan de toepassing van gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit en de afgelopen en geplande netinvesteringen opvolgen via de jaarlijkse rapporteringen die vermeld staan in artikel 4.1.17/5 van het Energiedecreet en de jaarlijkse netinvesteringsplannen die de netbeheerder moet opmaken op basis van artikel 4.1.19, §1 van het Energiedecreet. Verder heeft de VREG ook de taak om toezicht te houden op de zekerheid en betrouwbaarheid van de distributie netten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, alsook op de kwaliteit van de dienstverlening van de netbeheerders (via artikel 3.1.3, e) van het Energiedecreet). Bovenstaande rapporteringen en taken geven de VREG voldoende mogelijkheden om er op toe te zien (en waar nodig in te grijpen) dat de netbeheerder zijn taken correct uitvoert en het regelgevend kader omtrent (technische) flexibiliteit en investeringen correct toepast. De VREG zal er dus kunnen op toe zien dat de netbeheerder in het kader van het toepassen van gereserveerde technische flexibiliteit bij prosumenten de nodige middelen gebruikt om het probleem op te lossen of te voorkomen.

- De VREG stelt in zijn advies dat de toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit bij prosumenten te veel macht en beoordelingsvrijheid laat aan de netbeheerder. Daarnaast is de VREG ook van mening dat het wettelijk vermoeden zoals het beschreven staat in de nota van het besluit moet opgenomen worden in de tekst van het besluit.

De netbeheerder moet de oorzaak van het probleem onderzoeken en zal ook met een oplossing voor het probleem moeten komen. Afhankelijk van de uitkomst zal de netbeheerder al dan niet

een vergoeding moeten betalen. Volgens de VREG creëert dit een partijdige en gevaarlijke monopoliesituatie.

Er wordt erkend dat er mogelijks een asymmetrische situatie kan optreden tussen de netbeheerder en de netgebruiker. In het geval van een uitvallende omvormer wordt er in het ontwerpbesluit vanuit gegaan dat het probleem wordt veroorzaakt door lokale congestie. Dit werd ook zo toegelicht in de nota. Het is dan ook aan de netbeheerder om het tegendeel te bewijzen. Indien de netbeheerder dit na 30 dagen (90 dagen in 2022) na de melding van het probleem nog niet heeft aangetoond, wordt er vanuit gegaan dat het probleem wordt veroorzaakt door lokale congestie. De bewijslast ligt dus bij de netbeheerder. Zoals voorgesteld door de VREG zal het wettelijk vermoeden dan ook opgenomen worden in de tekst van het besluit. Momenteel ontvangt Fluvius ook al meldingen over omvormers die uitvallen omwille van een lokale spanningscongestie. Dit proces loopt dus reeds bij Fluvius, waarbij Fluvius ook diegene is die het probleem beoordeelt en moet zorgen voor een oplossing indien het probleem wordt veroorzaakt door het net. Met dit ontwerpbesluit wordt er wel een specifieke termijn van 30 dagen ingevoerd waarmee Fluvius moet rekening houden. Daarnaast zal Fluvius ook een compensatie moeten uitbetalen indien het probleem wordt veroorzaakt door het net en ze dit niet binnen de 30 dagen kunnen oplossen.

Op basis van voorlopige cijfers van september 2021 tot en met december 2021, die ook zijn opgenomen in de nota van de 1^e principiële goedkeuring van het besluit, blijkt dat bij ongeveer 80% van de meldingen over uitvallende omvormers de oorzaak aan het net zou liggen. De VREG kan op basis van vorige rapporteringen en toekomstige rapporteringen een eerste inschatting maken indien Fluvius zijn positie zou misbruiken.

Indien de VREG van mening is dat de er bijkomende en meer duidelijke regels of processen bij de netbeheerder nodig zijn voor het toepassen van gereserveerde technische flexibiliteit bij prosumenten kunnen deze worden opgenomen in de technische reglementen. Artikel 4.2.1, §2 van het Energiedecreet stelt nl. dat de technische reglementen, die de VREG opstelt, in ieder geval *15° de regels die zijn opgelegd in het kader van flexibiliteit aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en de dienstverleners van flexibiliteit* kan bevatten. Hieronder kunnen ook regels omtrent het gebruik van gereserveerde technische flexibiliteit worden opgenomen.

De VREG is van mening dat de afwijking van gereserveerde technische flexibiliteit voor bestaande **aansluitingen met flexibele toegang** als de producent ervoor kiest het bestaande aansluitingscontract te behouden, geschrapt dient te worden. Deze uitzondering werd voorzien na overleg met verschillende stakeholders, waaronder de VREG. De vrees dat er een ongelijke behandeling zou kunnen ontstaan tussen productie-installaties die onder toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit vallen en productie-installaties met een aansluiting met flexibele toegang (AmFT) lijkt onterecht. De producent kan nl. zelf beslissen welk van beide systemen het meeste voordeel biedt voor hem. Indien hij zou besluiten om onder toepassing van aansluiting met flexibele toegang te blijven, dan kan hij deze beslissing later nog altijd herzien.

Daarnaast geeft de VREG aan dat het nieuwe flexibiliteitskader uitgaat van een logica dat de producenten geen netinvesteringen moeten dragen. Verder wordt er aangegeven dat dit wel nog niet het geval is in de huidige tariefmethodologie. Dit aspect zou wel meegenomen worden in de herziening van de tariefmethodologie. In principe zouden er bij de overschakeling van AmFT naar gereserveerde flexibiliteit bepaalde kosten kunnen verhaald worden op de producent. De VREG geeft wel aan dat dit in praktijk niet zal gebeuren aangezien de netbeheerder eerder al heeft bepaald dat een bijkomende netinvestering niet maatschappelijk verantwoord was. Er is echter wel geen zekerheid of dit dan ook effectief het geval zal zijn.

Bij de **compensatie voor gereserveerde technische flexibiliteit** merkt de VREG op dat het concept van een referentieprofiel voor een opslaginstallatie ongebruikelijk is. Deze passage wordt dan ook geschrapt. De VREG stelt ook dat de vergoedingen identiek zouden moeten zijn voor installaties op het distributienet of het plaatselijk vervoernet. Ook hieraan wordt gevolg gegeven. Door te bepalen

dat de minister een minimumvergoeding kan vastleggen of een bijkomende vergoeding voor exploitanten van een warmte-krachinstallatie en dat de minister de hoogte van de vergoeding voor uitvallende omvormers bepaalt rekening houdend met de gemiddelde jaarprijs van elektriciteit, wordt er volgens de VREG voorbijgegaan aan haar adviserende bevoegdheid. Deze visie wordt niet gevolgd. Overeenkomstig artikel 4.1.17/5, §3, van het Energiedecreet bepaalt de Vlaamse Regering, na advies van de VREG, de *berekeningswijze* voor de compensatie. Dat is precies wat de Vlaamse Regering in voorliggend ontwerpbesluit doet door de verschillende elementen van de vergoeding op te sommen. De VREG heeft hierover haar adviesbevoegdheid zoals voorzien in het Energiedecreet kunnen uitoefenen. Het staat de Regering vrij bepaalde aspecten, omwille van hun detailniveau, verder te delegeren naar de minister. Bij verdere subdelegatie gelden geen adviesvereisten, tenzij anders bepaald in het besluit.

De VREG wijst er verder op dat, indien men een uitvallende omvormer laat vallen onder gereserveerde technische flexibiliteit, de compensatie dient te voldoen aan artikel 13 van de Elektriciteitsverordening. Hierbij kan opgemerkt worden dat de Elektriciteitsverordening door haar rechtstreekse werking steeds van toepassing is op de compensatie voor uitvallende omvormers, ongeacht of deze in het Energiebesluit of in het Energiedecreet wordt ingeschreven, aangezien het uitvallen van een omvormer onder de definitie van redispatching van artikel 2 van de Elektriciteitsverordening valt. De door de minister te bepalen vergoeding zal voldoende hoog moeten zijn om te voldoen aan artikel 13, lid 7 van de Elektriciteitsverordening.

De VREG stelt in zijn advies voor om in het **toepassingsgebied van niet-gereserveerde technische flexibiliteit**, net zoals bij gereserveerde technische flexibiliteit, de productie-installaties en elektriciteitsopslagfaciliteiten met telecontrole te schrappen en het toepassingsgebied open te trekken naar de productie-installaties en elektriciteitsopslagfaciliteiten die conform RfG als type B of hoger worden geclassificeerd. Dit voorstel kan niet worden gevolgd omdat de delegatie naar de Vlaamse Regering in artikel 4.1.17/5, §2 van het Energiedecreet dit niet toelaat. In dit artikel staat namelijk het volgende vermeld:

“§2. In geval van onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden en als alle commerciële middelen en gereserveerde technische flexibiliteit uitgeput zijn, kan de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet de modulatie van productie-installaties **verplichten via telecontrole**. Deze situatie wordt niet-gereserveerde technische flexibiliteit genoemd.

De Vlaamse Regering bepaalt, na advies van de VREG, op welke productie-installaties en elektriciteitsopslagfaciliteiten het eerste lid van toepassing is.”

De bepaling in het Energiedecreet gaat er vanuit dat enkel productie-installaties en elektriciteitsopslagfaciliteiten met telecontrole kunnen worden gemoduleerd bij onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden en dus bij toepassing van niet-gereserveerde technische flexibiliteit. De Vlaamse Regering kan het toepassingsgebied van niet-gereserveerde technische flexibiliteit dus niet ruimer invullen dan de bepaling in het Energiedecreet.

Bij de **compensatie voor niet-gereserveerde technische flexibiliteit** wordt volgens de VREG door de Vlaamse Regering een deel van de delegatie naar de VREG m.b.t de onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden ingevuld. Het ontworpen artikel 3.1.34/5 van het Energiebesluit bepaalt namelijk dat in geval van overmacht of noodsituatie geen compensatie dient te worden betaald. Het is inderdaad zo dat overeenkomstig artikel 4.1.17/5, §2, derde lid van het Energiedecreet de nadere regels over de onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden worden bepaald in het technisch reglement. Anderzijds stelt de memorie van toelichting daarbij: “Deze situatie wordt niet-gereserveerde flexibiliteit genoemd. Het gaat hierbij om *uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden zoals een noodsituatie of overmacht* die niet kunnen worden voorzien of gepland kunnen worden door de elektriciteitsdistributienetbeheerders of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Het kan hierbij bv. gaan over een boom die op een distributielijn terecht komt of een netelement dat door een blikseminslag tijdelijk onbeschikbaar is en waardoor er een lokale congestie ontstaat. Onderhoud van het elektriciteitsdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit valt hier niet onder. De VREG werkt de nadere regels voor niet-gereserveerde technische flexibiliteit verder uit in het technisch reglement distributie elektriciteit en het technische reglement plaatselijk

vervoernet van elektriciteit.” Het was dus duidelijk de bedoeling van de decreetgever om overmacht en noodsituatie onder de onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden te laten vallen. Bovendien bepaalt de Vlaamse Regering overeenkomstig artikel 4.1.17/5, §3, vierde lid, van het Energiedecreet de situaties waarin een compensatie wordt verleend. Het is hieraan dat het ontworpen artikel 3.1.34/5 uitvoering geeft, niet aan het door de VREG aangehaalde artikel 4.1.17/5, §2, derde lid. Overmacht of noodsituatie kunnen dus ingevuld worden als een situatie waarbij er geen compensatie wordt verleend. De delegatie aan de VREG is slechts van ondergeschikte orde en kan enkel leemtes invullen ten opzichte van wat de Vlaamse Regering bij delegatie heeft vastgelegd. De VREG kan binnen de delegatie in het Energiedecreet de technische reglementen verder invullen wat er naast overmacht en noodsituatie nog onder onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden valt. Verder merkt de VREG nog op dat het begrijpelijk is waarom er bij overmacht of noodsituatie geen vergoeding moet worden betaald, maar dat volgens de Elektriciteitsverordening elke afregeling in principe dient gecompenseerd te worden. De Elektriciteitsverordening voorziet nochtans wel een uitzondering op het principe van de vergoeding, nl. wanneer de producent een aansluitovereenkomst heeft aanvaard waarin de vaste levering van energie niet is gewaarborgd. Daarom wordt het ontworpen artikel 3.1.34/5 geherformuleerd en wordt de vergoeding gekoppeld aan het aansluitingscontract.

Tot slot stelt de VREG zich vragen bij de timing van het besluit. De VREG wijst erop dat bestaande productie-installaties met telecontrole een nieuw aansluitingscontract zullen moeten krijgen, dat processen zullen moeten worden uitgewerkt om de vergoedingen te kunnen betalen en dat de netbeheerders nog een methodologie dienen uit te werken waarin ze de afweging maken tussen investeren en flexibiliteit. De VREG stelt voor om een **overgangsbepaling** in te voegen die bepaalt dat het besluit in werking zal treden binnen een redelijke termijn, bijvoorbeeld 1 januari 2023.

Op deze suggestie kan niet worden ingegaan. De afdeling Wetgeving van de Raad van State was in haar advies⁶ bij het besluit van de Vlaamse Regering over energiegemeenschappen en energiedelen duidelijk dat technische en operationele redenen niet kunnen worden ingeroepen om het Europese recht niet tijdig te implementeren. Voorliggend ontwerpbesluit voorziet in de omzetting van artikel 32 van de richtlijn (EU) 2019/944, die op 31 december 2020 moest zijn omgezet, én geeft uitvoering aan artikel 13 van de Elektriciteitsverordening, die van toepassing is sinds 1 januari 2020. De inwerkingtreding van voorliggend ontwerpbesluit kan dus niet meer worden uitgesteld.

2. Samenwerking tussen de distributienetbeheerders en het VEB

De VREG schuift in zijn advies twee vragen naar voor.

De eerste vraag is of Fluvius eigenlijk wel kan samenwerken met een (energie)marktpartij. De krachtens artikel 4.1.8/1, derde lid, van het Energiedecreet verschaftte mogelijkheid tot samenwerking tussen Fluvius en het VEB staat volgens de VREG op gespannen voet met de ten aanzien van Fluvius geldende vereiste tot onafhankelijkheid, in het bijzonder tot niet-discriminerend handelen (vervat in artikel 3.1.14 van het Energiebesluit). Fluvius mag geen enkele energiemarktpartij (waaronder houders van een leveringsvergunning en aanbieders van energiediensten) voordelen verstrekken die verder gaan dan in het normale handelsverkeer gebruikelijk is. De VREG is van mening dat de samenwerking aan het VEB, dat in de markt optreedt als leverancier én aanbieder van energiediensten, alleszins een voorkeurspositie verschaft, waardoor sprake is van positieve discriminatie. Dit is volgens de VREG al zo door het loutere feit dat het aanbieden van diensten enkel in samenwerking met een welbepaalde derde, namelijk het VEB, mogelijk is, maar geen enkele andere marktpartij kandidaat kan zijn voor dergelijke samenwerking.

Zoals de VREG ook aangeeft in zijn advies werd de samenwerking tussen de distributienetbeheerders en het VEB mogelijk gemaakt in het Energiedecreet en geeft voorliggend ontwerpbesluit hieraan

⁶ Advies 70.204/3 van 19 oktober 2021 over een ontwerp van besluit de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft energiegemeenschappen, fasering en timing van energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom door één actieve afnemer aan één andere actieve afnemer en informatieverstrekking door de leverancier aan de netgebruiker’.

slechts uitvoering. Vanuit de missie van het VEB, de opdracht van Fluvius en de efficiënte besteding van overheidsmiddelen, achtte de decreetgever het opportuun een kader te creëren voor de synergiën tussen deze overheidsbedrijven op vlak van energiediensten.

Verder is volgens de VREG mogelijk ook sprake van een inbreuk op de non-discriminatieplicht als het VEB beschikking krijgt over gegevens en informatie waarover Fluvius beschikt, waartoe andere markspelers met gelijkaardige activiteiten niet op gelijke wijze toegang hebben. De VREG geeft evenwel aan dat er op dit laatste punt geen inbreuk zou zijn op de non-discriminatieplicht omdat de data-uitwisseling niet anders zou verlopen dan voor elke andere partij. De VREG stelt dat als, en enkel als, de data-uitwisseling tussen Fluvius en VEB op eenzelfde manier en op eenzelfde moment plaatsvindt als het geval is voor elke andere gelijkaardige derde partij (energiedienstverlener), er geen non-conformiteit van artikel 4.1.8/1, derde lid, van het Energiedecreet met de artikelen 23, 34 en 37 van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn te ontwaren is.

In het ontwerpbesluit is voorzien dat andere aanbieders van energiediensten op gelijke wijze toegang hebben tot de gegevens.

De tweede vraag is of Fluvius überhaupt energiediensten kan leveren. De VREG stelt vast dat het Energiedecreet nog niet in lijn werd gebracht met artikel 31, lid 10, van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn. Op grond van deze bepaling kan de distributienetbeheerder enkel andere activiteiten, naast deze die genoemd zijn in de richtlijn alsook in de Elektriciteitsverordening, verrichten als deze noodzakelijk zijn. Die noodzakelijkheid moet, behoudens wat betreft netwerkactiviteiten, door de regulator worden beoordeeld. De levering van energiediensten door de distributienetbeheerders of hun werkmaatschappij zal later in het licht van de bepalingen ter omzetting van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn moeten beoordeeld worden. De VREG adviseert om de uitvoering van een decretale bepaling die naar alle waarschijnlijkheid beïnvloed zal worden door de nog te realiseren omzetting van artikel 31, lid 10, van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn, uit te stellen tot na de voormelde omzetting.

Artikel 4.1.8/1 van het Energiedecreet laat Fluvius onder bepaalde voorwaarden toe energiediensten te leveren. De bepalingen in het Energiedecreet die artikel 31, lid 10 van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn omzetten (artikel 4.1.8/5 en 4.1.8/6), zijn nog niet in werking getreden. Het kerntakendebat moet inderdaad nog gevoerd worden, maar ondertussen moet de normale bedrijfsvoering nog kunnen doorgaan.

3. BIJKOMENDE MAATREGELEN WONINGRENOVATIE

A. VERHOOGING VAN DE PREMIES VAN MIJN VERBOUWPREMIE IN 2022-2023 VOOR DE GEZINNEN MET EEN GEMIDDELD EN LAAG GEZINSINKOMEN

De Vlaamse Regering heeft op 4 februari 2022 definitief beslist om vanaf 1 juli 2022 de Vlaamse energie- en woonpremies samen te voegen tot één premie, de Mijn VerbouwPremie. Investeren in de energiezuinigheid van de woning is op lange termijn de beste remedie tegen hoge energiefacturen.

De Mijn VerbouwPremie voorziet hogere premies voor eigenaar-bewoners uit lagere inkomensgroepen die de kwaliteit en energiezuinigheid van hun woning of appartement willen verbeteren. Ook verhuurders van een woning via een sociaal verhuurkantoor komen in aanmerking voor een extra hoge premie.

De Mijn VerbouwPremie zal met drie doelgroepen werken: twee inkomensafhankelijke doelgroepen voor de lage en middeninkomens en een algemene doelgroep onafhankelijk van het inkomen. Voor de algemene doelgroep wordt gewerkt met forfaitaire premies (bijvoorbeeld voor vloerisolatie 6 euro/m²). Voor de inkomensafhankelijke doelgroepen wordt gewerkt met steunpercentages, voor

het merendeel van de werken waarvoor binnen de Mijn VerbouwPremie een tegemoetkoming kan worden aangevraagd.

	Doelgroep 1: hoogste inkomens *	Doelgroep 2: middelste inkomens *	Doelgroep 3: laagste inkomens *
Alleenstaande zonder persoon ten laste	(> 46.170 euro)	> 32.980 euro en ≤ 46.170 euro	≤ 32.980 euro
Alleenstaande met persoon ten laste Samenwonenden	(> 65.960 euro)	> 46.170 euro en ≤ 65.960 euro	≤ 46.170 euro
Verhoging per (bijkomende) persoon ten laste	(+ 3.700 euro)	+ 3.700 euro	+ 3.700 euro

* de inkomensgrenzen worden jaarlijks geïndexeerd.

Er wordt gewerkt met volgende categorieën van werken: dak, buitenmuur, ramen en deuren, vloer, binnenrenovatie, elektrische en sanitaire installaties en hernieuwbare energie (warmtepomp, warmtepompboiler, zonneboiler). Om in aanmerking te komen voor de Mijn VerbouwPremie moet het pand minstens 15 jaar oud zijn (voor hernieuwbare energiepremies komen ook recentere gebouwen in aanmerking).

Gelet op de energieprijzen die de pan uitswingen alsook de stijging van de prijzen van bouwmaterialen, onder andere voor isolatiematerialen, wordt voorgesteld om de steunpercentages voor de 2 inkomensafhankelijke doelgroepen tijdelijk te verhogen voor premieaanvragen via de Mijn VerbouwPremie in 2022 en 2023. Voor doelgroep 2 (eigenaar-bewoners met een gemiddeld gezinsinkomen) verhogen we van 25% tot 35% en voor doelgroep 3 (eigenaar-bewoners met een lager gezinsinkomen en SVK-verhuurders) verhogen we van 35% tot 50%. Het gaat om premies voor dak, buitenmuur, ramen en deuren, vloer, binnenrenovatie en elektrische en sanitaire installaties. Er wordt ingeschat dat 50% van het totaal aantal aanvragen (ongeveer 100.000 per jaar aan de huidige premievoorwaarden) wordt toegekend aan deze 2 inkomensafhankelijke doelgroepen. Voor de zes geïmpacteerde categorieën van werken, verhoogt de maximumpremie voor deze doelgroepen ten opzichte van een totaal aan aanvaarde facturen van 50.000 euro, bijgevolg van 12.500 euro naar 17.500 euro voor de doelgroep van gemiddelde inkomens en van 17.500 euro naar 25.000 euro voor de lagere inkomensgroep.

Voor premies voor hernieuwbare energie installaties gelden steeds forfaitaire premiebedragen, begrensd tot maximum 40% van de in aanmerking komende facturen exclusief btw voor doelgroep 1 en 2 (andere investeerders en eigenaar-bewoners met een hoog en gemiddeld gezinsinkomen) en tot maximum 50% voor de eigenaar-bewoners van doelgroep 3 (eigenaar-bewoners met een laag gezinsinkomen en SVK-verhuurders). Deze premies komen desgevallend bovenop de maximum premie van 17.500/22.500 euro voor de hierboven vermelde categorieën van werken.

B. VERHOOGING VAN DE PREMIES VOOR (HYBRIDE) WARMTEPOMPEN EN WARMTEPOMPBOILER IN 2022-2023

Om iedereen zo snel mogelijk mee te krijgen in de toekomstvisie rond duurzaam verwarmen, besliste de Vlaamse Regering in eerste instantie op 4 februari 2022 om de investeringspremie voor hybride lucht-waterwarmtepompen en lucht-waterwarmtepompen alsook voor warmtepompboilers in bestaande woningen en andere gebouwen⁷ te verhogen voor investeringen met eindfactuur vanaf 2022:

- Basispremie van 800 naar 1.500 euro voor hybride lucht-waterwarmtepompen

⁷ Voor andere gebouwen dan woningen, appartementen en appartementsgebouwen, verhoogt de premie per installatie in functie van het elektrisch compressorvermogen of het geïnstalleerd gasvermogen.

- Basispremie van 1.500 naar 2.250 euro voor lucht-waterwarmtepompen

Hybride lucht-waterwarmtepompen (combinatie gasketel met kleine lucht-water warmtepomp) zijn zeer geschikt om in een renovatiecontext 30% tot 80% van de brandstofvraag te verminderen. Dit komt doordat bij milde buitentemperaturen, de afgiftetemperatuur van de afgiftesystemen ook laag is, waardoor een lucht-water warmtepomp efficiënt kan werken. Om voldoende te differentiëren met een volwaardige lucht-water warmtepomp, die de volledige warmtevraag zonder fossiele brandstoffen dekt, werd de premie van de lucht-water warmtepomp eveneens verhoogd.

Geothermische warmtepompen zijn in een renovatiecontext een minder evidente optie omwille van de niet-optimale isolatie van dergelijke woningen en blijven veruit de duurste optie. De premie hiervoor is momenteel al aanzienlijk (basispremie 4000 euro tot 9600 euro in specifieke situaties). Lucht-luchtwarmtepompen scoren dan weer aanzienlijk minder op het vlak van COP. Er werd dan ook beslist ook de premie voor lucht-luchtwarmtepompen niet te verhogen.

Voor al wie investeert in een lucht-waterwarmtepomp of een hybride lucht-waterwarmtepomp wordt nu voorgesteld, zoals aangekondigd door de Vlaamse Regering op 14 maart 2022, om met onmiddellijke ingang deze premie nog verder te verhogen voor eindfacturen in 2022 en 2023:

- De basispremie voor een lucht-waterwarmtepomp stijgt van 1500 euro in 2021 naar 3000 euro voor eindfacturen in 2022 of 2023.
- De basispremie voor een hybride lucht-waterwarmtepomp stijgt van 800 euro in 2021 naar 2000 euro voor eindfacturen in 2022 of 2023.

De premie voor een lucht-waterwarmtepomp maakt deel uit van de Mijn VerbouwPremie, de premie voor een hybride lucht-waterwarmtepomp wordt aangevraagd via Fluvius.

Voor eindfacturen vanaf 2024 gelden de op 4 februari 2022 door de Vlaamse Regering besliste premiebedragen, zijnde:

- Basispremie van 800 naar 1.500 euro voor hybride warmtepompen
- Basispremie van 1.500 naar 2.250 euro voor lucht-waterwarmtepompen.

Er wordt ook voorgesteld de premie voor de warmtepompboiler tijdelijk te verhogen. De basispremie stijgt van 300 naar 450 euro en dit voor eindfacturen vanaf 1/7/2022 tot en met 31/12/2023. Ook deze premie is een onderdeel van de Mijn VerbouwPremie.

Zoals reeds beslist werd door de Vlaamse Regering op 4 februari 2022 zijn deze premies voor doelgroep 1 en 2 van de Mijn VerbouwPremie steeds beperkt tot 40% van de in aanmerking komende investeringskosten exclusief BTW. Voor doelgroep 3 van de Mijn VerbouwPremie is de premie beperkt tot 50% van de in aanmerking komende investeringskosten exclusief BTW.

Door de verhoging van deze basispremies worden ook de premies in geval van een huishoudelijke aansluiting met uitsluitend nachttarief voor doelgroep 1 en 2 van de Mijn VerbouwPremie (lucht-water warmtepomp) en voor niet-beschermde afnemers (die hun premie aanvragen bij Fluvius) voor hybride lucht-waterwarmtepompen verhoogd.

Door de verhoging van deze basispremies worden ook de premies voor de vervanging van de elektrische verwarming of de plaatsing van een warmtepomp in een gebied waar geen aardgasaansluiting mogelijk is voor alle doelgroepen van de Mijn VerbouwPremie (lucht-water warmtepomp) en voor alle aanvragers via Fluvius (hybride lucht-waterwarmtepomp) verhoogd. De premies die voor 1 juli worden aangevraagd bij Fluvius (lucht-waterwarmtepompen) alsook de premie voor een hybride lucht-waterwarmtepomp met eindfactuur voor 1 juli 2022 die bij Fluvius wordt aangevraagd, blijft de huidige logica van premieverhogingen volgen. De premiehoogte voor een hybride lucht-waterwarmtepomp met eindfactuur vanaf 1 juli 2022 die bij Fluvius wordt aangevraagd, zal de logica van premieverhogingen zoals in de Mijn VerbouwPremie volgen.

De verhoogde premies zullen aldus een belangrijk deel van de extra aankoopkosten tegenover klassieke verwarmingsinstallaties dekken.

Premieaanvragen binnen de Mijn VerbouwPremie voor een lucht-waterwarmtepomp

Criterium/doelgroep	Eindfactuur tot en met 2021	Eindfactuur 2022-2023	Eindfactuur vanaf 2024
Doelgroep 1 en 2 (max 40%)			
Basispremie	1500 euro	3000 euro	2250 euro
Met uitsluitend nachttarief	1800 euro	3600 euro	2700 euro
Met vervanging EV/plaatsing in NAG	3000 euro	6000 euro	4500 euro
Doelgroep 3 (max 50%)			
Basispremie	1800 euro	4800 euro	3600 euro
Met vervanging EV/plaatsing in NAG	3600 euro	7200 euro	5400 euro

Met EV: elektrische weerstandsverwarming en NAG: niet-aardgasgebied

Premieaanvragen bij Fluvius voor een lucht-waterwarmtepomp (tot en met 30 juni 2022)

Criterium/doelgroep	Eindfactuur tot en met 2021	Eindfactuur 2022
Niet-beschermd		
Basispremie, max 40%	1500 euro	3000 euro
Met uitsluitend nachttarief, max 50%	1800 euro	3600 euro
Met vervanging EV/plaatsing in NAG, max 40%	3000 euro	6000 euro
Met vervanging EV/plaatsing in NAG en uitsluitend nachttarief, max 50%	3600 euro	7200 euro
Beschermd (+20%)		
Basispremie (met/zonder uitsluitend nachttarief), max 50%	1800 euro	3600 euro
Met vervanging EV/plaatsing in NAG (met/zonder uitsluitend nachttarief), max 50%	3600 euro	7200 euro

Met EV: elektrische weerstandsverwarming en NAG: niet-aardgasgebied

Premieaanvragen bij Fluvius voor een hybride lucht-waterwarmtepomp

criterium/doelgroep	Eindfactuur tot en met 2021	Eindfactuur 1/1/2022 - 30/6/2022	Eindfactuur 1/7/2022 - 31/12/2023	Eindfactuur vanaf 2024
Niet-beschermd				
Basispremie	800 euro, max 40%	2000 euro, max 40%	2000 euro, max 40%	1500 euro, max 40%
Met uitsluitend nachttarief	960 euro, max 50%	2400 euro, max 50%	2400 euro, max 40%	1800 euro, max 40%
Met vervanging EV/plaatsing in NAG	1600 euro, max 40%	4000 euro, max 40%	4000 euro, max 40%	3000 euro, max 40%
Met vervanging EV/plaatsing in NAG en uitsluitend nachttarief	1920 euro, max 50%	4800 euro, max 50%	4000 euro, max 40%	3000 euro, max 40%
Beschermd (+20%)				
Basispremie (met/zonder uitsluitend nachttarief), max 50%	960 euro	2400 euro	3200 euro	2400 euro
Met vervanging EV/plaatsing in NAG (met/zonder uitsluitend nachttarief), max 50%	1920 euro	4800 euro	4800 euro	3600 euro

Met EV: elektrische weerstandsverwarming en NAG: niet-aardgasgebied

C. VERDUBBELING VAN DE DAKISOLATIEPREMIE IN 2022-2023

Er wordt voorgesteld om de reeds besliste verdubbeling van de dakisolatiepremie in 2022 (van €4 naar € 8 per vierkante meter) te verlengen voor premieaanvragen uit de hoogste inkomensgroep van de Mijn VerbouwPremie (doelgroep 1) alsook alle andere investeerders die geen eigenaar-bewoner uit gemiddelde of lagere inkomensgroepen zijn en dit voor alle gebouwtypes tot eind 2023. Deze basispremie wordt steeds beperkt tot maximum 40% van de in aanmerking komende investeringskosten exclusief BTW.

D. VERHOOGING EN UITBREIDING STEUN VOOR ELEKTRISCHE HUISHOUDTOESTELLEN BESCHERMDE AFNEMER

De Vlaamse beschermde afnemers (rechthebbenden op het federale sociaal tarief voor elektriciteit en aardgas) kunnen bij Fluvius een kortingsbon van 150 euro krijgen voor de aankoop van een nieuwe energiezuinige koelkast of wasmachine. Die bon kan in bepaalde winkels worden ingeruild tegen een directe kassakorting. In 2020 werden 6.418 kortingsbonnen uitbetaald voor een bedrag van 962.700 euro. In 2021 ging het om 7.024 kortingsbonnen, voor een totaal van 1.053.600 euro.

Op 4 februari 2022 besliste de Vlaamse Regering om het toepassingsgebied vanaf april 2022 uit te breiden. Naast de kortingsbon van 150 euro, die vanaf april 2022 wordt verhoogd tot 200 euro, is beslist hetzelfde bedrag toe te kennen in het kader van verhuur met inbegrip van service en reparatiekosten gedurende 10 jaar van energiezuinige huishoudtoestellen aan een beschermde

afnemer. De verhuur vormt steeds onderdeel van een begeleidingstraject bij het oplossen van energiearmoedeproblemen. Naast koelkasten en wasmachines zullen ook energiezuinige droogkasten en diepvriezers in aanmerking komen. Ook werd beslist om de kosten niet langer in het distributienettarief te verrekenen maar in het Energiefonds.

Om de impact verder te verhogen, wordt voorgesteld het bedrag van de kortingsbon verder op te trekken tot 250 euro vanaf 1 juli 2022.

4. WIJZIGINGEN AAN HET ONTWERPBESLUIT

Aan het voorontwerp van besluit worden in de artikelen over flexibiliteit de volgende wijzigingen aangebracht:

- Artikel 4:

In het ontworpen artikel 3.1.34/2 wordt het toepassingsgebied van gereserveerde technische flexibiliteit uitgebreid. In punt 1° en 2° worden productie-installaties en elektriciteitsopslagfaciliteiten die conform Verordening (EU) 2016/631 van de Commissie van 14 april 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net als type B of hoger worden geclassificeerd toegevoegd, naar aanleiding van het advies van de VREG. Punt 3° (en alle bepalingen verderop in het ontwerpbesluit die hiernaar verwijzen) wordt verruimd naar netgebruikers op laagspanning die getroffen worden door een uitvallende omvormer, in plaats van enkel prosumenten. De problematiek rond uitvallende omvormers beperkt zich nl. niet enkel tot prosumenten. Ook bij andere netgebruikers met een decentrale productie-installatie die aangesloten zijn op laagspanning kan de productie-installatie of de omvormer ervan uitvallen door een lokale spanningscongestie. In tegenstelling tot prosumenten zullen netgebruikers op laagspanning die een productie-installatie met een vermogen groter dan 10 kVA willen aansluiten eerst een netstudie moeten laten uitvoeren door de netbeheerder. Deze netstudie moet bepalen of de productie-installatie kan aangesloten worden aan het lokale distributienet. Deze netstudie zal in de meeste gevallen voorkomen dat er problemen optreden omwille van lokale congestie. Toch is deze netstudie geen garantie dat de productie-installatie of de omvormer ervan na verloop van tijd niet zullen uitvallen omwille van een lokale congestie. Indien er op hetzelfde lokale distributienet bijkomend nog andere decentrale productie-installaties met een vermogen kleiner dan 10 kVA (en zonder netstudie) worden aangesloten, kunnen productie-installatie met een vermogen groter dan 10 kVA alsnog getroffen worden door een lokale congestie. Daarnaast wordt voor deze derde categorie een wettelijk vermoeden ingeschreven dat het probleem wordt geacht aan lokale congestie te liggen, tenzij de distributienetbeheerder binnen de dertig dagen na de melding van de uitvallende omvormer aantoonde dat het uitvallen van de omvormer niet wordt veroorzaakt door een lokale congestie.

In het ontworpen artikel 3.1.34/4 wordt de compensatie voor technische flexibiliteit samengevoegd voor het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Hierdoor gelden dezelfde regels voor de vergoeding op beide netten.

In punt 1° worden de termen productie-installatie en elektriciteitsopslagfaciliteit geschrapt. De installaties waarop gereserveerde technische flexibiliteit wordt toegepast, worden reeds vastgelegd in het toepassingsgebied. Bij een elektriciteitsopslagfaciliteit is een referentieprofiel ook niet van toepassing. Verder wordt *de werkelijke productie van de gemoduleerde productie-installatie* vervangen door *de werkelijk gemoduleerde energie*. Deze

beschrijving is breder en omvat zowel productie-installaties als elektriciteitsopslagfaciliteiten, terwijl vorige beschrijving enkel productie-installaties omvatte.

Via de toevoeging *die niet negatief kan zijn* wordt duidelijk gemaakt dat de mogelijke vergoeding die netgebruikers of gebruikers van het plaatselijk vervoernet ontvangen niet negatief kan zijn. In artikel 4.1.17/5, §3 van het Energiedecreet staat vermeld dat *de netgebruiker en de gebruiker die op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit aangesloten zijn, ten behoeve van de netbeheerder een kostenreflectieve en transparante compensatie ontvangen*. Indien de vergoeding negatief zou kunnen zijn, zou de netbeheerder een compensatie kunnen ontvangen van de netgebruiker. Het Energiedecreet laat dit niet toe.

In punt 2° wordt de term *niet-geproduceerde energie* vervangen door *gemoduleerde energie*. Deze beschrijving is breder en omvat zowel productie-installaties als elektriciteitsopslagfaciliteiten.

Wat het onderdeel van de day-aheadprijs betreft, moet deze niet vergoed worden indien de modulatie van de installatie wordt geneutraliseerd waarbij de verkoop of levering van de energie nog kan doorgaan zoals deze oorspronkelijk gepland was en er geen impact is op de onbalans. De energie die niet wordt geproduceerd of geïnjecteerd door toedoen van de modulatie van een installatie wordt dan gecompenseerd door de netbeheerder en moet dus ook niet vergoed worden. Het neutraliseren van de modulatie omvat enerzijds de correctie van de perimeter van de evenwichtsverantwoordelijke uitgevoerd door de netbeheerder en anderzijds het verstrekken van een vergoeding aan de netgebruiker in het kader van het concept van redispatching. Daarbij worden de elementen uit b), c), d) en f).ook meegenomen.

Verder kan de minister ook verschillende minimumvergoedingen bepalen waarbij er gedifferentieerd kan worden op basis van de technologie, bouwjaar of vermogen van de installatie. Dit is relevant aangezien deze parameters invloed kunnen hebben op de productiekost van de installatie. Productie-installaties die elektriciteit op basis van hernieuwbare energie zoals wind en zon produceren, verkopen deze elektriciteit meestal via lange termijncontracten met een afgesproken prijs. PV-installaties produceren het meeste energie in de lente en zomermaanden. In de zomermaanden zijn de day-aheadprijzen van elektriciteit op zonnige dagen doorgaans heel laag en soms zelf negatief. Indien PV-installaties zouden worden gemoduleerd omwille van toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit op deze momenten met lage day-aheadprijzen dan is het mogelijk dat hun vergoeding lager kan uitvallen dan de prijs die is vastgelegd via lange termijncontracten. Productie-installaties op basis van wind produceren doorgaans het meest tijdens de herfst- en wintermaanden wanneer de day-headprijzen meestal hoger liggen.

Bij punt b) wordt er door de toevoeging van *de waarde van de gederfde groenestroomcertificaten* verduidelijkt dat de groenestroomcertificaten enkel worden vergoed indien de producent daadwerkelijk groenestroomcertificaten zou ontvangen hebben. Bv. in het geval van 6 opeenvolgende uren van negatieve day-aheadprijzen op de Belgische spotmarkt, ontvangt de producent geen groenestroomcertificaten. De term *gederfde* wordt ook toegevoegd bij punt c) warmtekrachtcertificaten en punt d) garanties van oorsprong.

Bij punt b) en c) worden de termen *worden de groenestroomcertificaten en resp. de warmtekrachtcertificaten vergoed op basis van het berekende flexibiliteitsvolume* geschrapt. In het punt 2° wordt nl. reeds vermeld dat de vergoeding wordt berekend op basis van de gemoduleerde energie.

De impact op de evenwichtsverantwoordelijke wordt vervangen door de onbalansimpact omdat dit begrip duidelijker is afgelijnd. Daarnaast moet deze onbalansimpact niet vergoed worden indien deze wordt geneutraliseerd door de netbeheerder. De impact op de onbalans moet enkel worden vergoed indien er daadwerkelijk een impact is. Wanneer bv. de netbeheerder de modulatie tijdig communiceert aan de producent is het mogelijk dat de modulatie geen impact heeft op de onbalans.

Bij de vergoeding wordt er een extra onderdeel f) toegevoegd waarmee de netbeheerder en de producent rekening moeten houden. Indien er door toedoen van de modulatie van de productie-installatie minder exploitatiekosten moeten gemaakt worden door de producent kunnen deze in mindering gebracht worden van de vergoeding. Het gaat hier over kosten zoals brandstofkosten. B.v. indien een gascentrale zou gemoduleerd worden, dan zal er ook geen gas verbruikt worden en moet deze kost ook niet betaald worden door de producent. Dit wordt dan ook in rekening gebracht bij de vergoeding.

Als laatste wordt er bij de compensatie in het geval van toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit nog een bijkomend onderdeel 4° toegevoegd. Indien de productie-installatie of elektriciteitsopslagfaciliteit deelneemt aan flexibiliteitsdiensten of ondersteunende diensten van marktpartijen zoals bv. de balanceringsdiensten of congestiediensten van Elia, kunnen de exploitanten van deze installaties een aanvullende vergoeding ontvangen voor de kosten die rechtstreeks verbonden zijn met de modulatie in het geval van gereserveerde technische flexibiliteit. Dit zou bv. kunnen gaan over boetes die de exploitant moet betalen omdat de installatie niet de gevraagde flexibiliteitsdiensten kon leveren omdat de installatie werd gemoduleerd in het kader van gereserveerde technische flexibiliteit en de modulatie niet tijdig was doorgegeven door de netbeheerder. De exploitant van de installatie moet deze aanvullende kosten wel kunnen aantonen. Aangezien de vergoeding voor technische flexibiliteit conform het Energiedecreet steeds kostenreflectief moet zijn, is deze vergoeding enkel voor de aanvullende kosten. De totale vergoeding kan dus nooit hoger zijn dan de totale kost van de netgebruiker. Dus indien bv. de boete voor het niet leveren van flexibiliteitsdiensten 500 euro zou zijn en de producent ontvangt op basis van punt 2° reeds een vergoeding van 350 euro en zijn totale kost is 600 euro dan is de bijkomende vergoeding in het kader van punt 4° maximaal 250 euro, ondanks dat de boete 500 euro was.

Bij de compensatie voor uitvallende omvormers wordt toegevoegd dat de minister bij het bepalen van de hoogte van deze compensatie rekening houdt met de gemiddelde jaarprijs van elektriciteit, zowel voor afname (relevant voor het gemoduleerde zelfverbruik) als injectie. Door de verruiming van prosumenten naar laagspanning in het algemeen zal de minister hierbij ook rekening houden met het vermogen van de productie-installatie.

In het ontworpen artikel 3.1.34/5 wordt de al dan niet compensatie voor niet-gereserveerde technische flexibiliteit verbonden aan wat er in het aansluitingscontract wordt bepaald. Dit is conform aan artikel 13, lid 7 van de Elektriciteitsverordening dat stelt dat niet-marktgebaseerde redispatching onderworpen wordt aan een financiële vergoeding, *behalve in het geval producenten die een aansluitovereenkomst hebben aanvaard waarin de vaste levering van energie niet is gewaarborgd*. Als het aansluitingscontract garanties voor injectie voorziet in geval van onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingssomstandigheden, moet er gecompenseerd worden. In het aansluitingscontract kan er nog onderscheid gemaakt worden tussen verschillende onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingssomstandigheden. Als het aansluitingscontract in deze omstandigheden geen garanties voorziet moet er niet gecompenseerd worden, behalve wanneer de modulatie, die niet het gevolg is van overmacht of noodsituatie, minstens vier uur aanhoudt. Verder wordt het tweede lid van dit artikel vormelijk aangepast aan de wijziging van het ontworpen artikel 3.1.34/4 (samenvoeging van de compensatie voor distributienet en plaatselijk vervoernet van elektriciteit).

- Artikel 17: In het ontworpen artikel 12.3.28 wordt, net zoals in het ontworpen artikel 3.1.34/2, een wettelijk vermoeden ingeschreven dat het probleem van de uitvallende omvormers wordt geacht aan lokale congestie te liggen, tenzij de distributienetbeheerder het tegendeel aantoon. Hier heeft de distributienetbeheerder weliswaar een termijn van negentig dagen om dit aan te tonen.

In het voorontwerp van besluit worden verschillende artikelen ingevoegd met het oog op de versnelling van woningrenovatie en hernieuwbare energie:

- Artikel 5, 6, 9, 10, 20 en 21: in artikel 6.4.1/1/1, artikel 6.4.1/5 en artikel 6.4.1/5/1 worden de premiebedragen voor lucht-water warmtepompen, hybride lucht-waterwarmtepompen en warmtepompboilers voor investeringen met eindfacturen in 2022 en 2023 (juli 2022 tot en met december 2023 voor warmtepompboilers) gewijzigd. Dit werd aangekondigd door de Vlaamse Regering op 14 maart 2022. Deze wijziging geldt zowel voor premie-aanvragen bij de elektriciteitsdistributienetbeheerder voor 1 juli 2022 als in het unieke loket voor de Mijn VerbouwPremie vanaf 1 juli 2022.⁸.

Voor al wie investeert in een lucht-waterwarmtepomp of een hybride lucht-waterwarmtepomp wordt met onmiddellijke ingang deze premie nog verhoogd voor eindfacturen in 2022 en 2023:

- o De basispremie voor een lucht-waterwarmtepomp stijgt van 1500 euro in 2021 naar 3000 euro voor eindfacturen in 2022 of 2023.
- o De basispremie voor een hybride lucht-waterwarmtepomp stijgt van 800 euro in 2021 naar 2000 euro in 2022 of 2023.

De premie voor een lucht-waterwarmtepomp maakt deel uit van de Mijn VerbouwPremie, de premie voor een hybride lucht-waterwarmtepomp wordt aangevraagd via Fluvius.

Voor eindfacturen vanaf 2024 gelden de op 4 februari 2022 door de Vlaamse Regering besliste premiebedragen, zijnde:

- o Basispremie van 800 naar 1.500 euro voor hybride lucht-waterwarmtepompen
- o Basispremie van 1.500 naar 2.250 euro voor lucht-waterwarmtepompen

De basispremie voor een warmtepompboiler verhoogt van 300 euro naar 450 euro voor investeringen met eindfacturen vanaf 1 juli 2022 tot en met 31 december 2023 en voor de laagste inkomens van 360 euro naar 540 euro. Voor investeringen met eindfactuur vanaf 2024 zijn de huidige premiebedragen opnieuw van toepassing.

De verhogingen worden ook doorgevoerd voor installaties in niet-woongebouwen. Voor premies voor nieuw geplaatste warmtepompen in niet-woongebouwen die bij Fluvius worden aangevraagd, gebeurt de aftopping van de premie in de praktijk op het factuurbedrag exclusief btw.

Door de verhoging van deze basispremies worden ook de premies in geval van een huishoudelijke aansluiting met uitsluitend nachttarief voor doelgroep 1 en 2 van de Mijn VerbouwPremie (lucht-water warmtepomp) en voor niet-beschermde afnemers (die hun premie aanvragen bij Fluvius) voor hybride lucht-waterwarmtepompen verhoogd.

Door de verhoging van deze basispremies worden ook de premies voor de vervanging van de elektrische verwarming door een lucht-water- of hybride lucht-waterwarmtepomp of de plaatsing van een lucht-waterwarmtepomp in een gebied waar geen aardgasaansluiting mogelijk is voor alle doelgroepen van de Mijn VerbouwPremie (lucht-water warmtepomp) en voor alle aanvragers via Fluvius (hybride lucht-waterwarmtepomp) verhoogd.

⁸ Oppericht bij het Besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021.

Zoals opgenomen in de bisnota aan de Vlaamse Regering van 4 februari 2022⁹ is het op dit ogenblik onduidelijk of de bepalingen rond de hybride lucht-waterwarmtepompen kunnen ingevoegd worden in het Mijn VerbouwoLoket. Dit is afhankelijk van het standpunt van de Europese Commissie betreffende het hervormingsproject R 1.01 zoals dit door België werd aangemeld. Als blijkt dat er binnen het kader van de Mijn VerbouwPremie geen tegemoetkoming kan verleend worden voor hybride lucht-waterwarmtepompen, blijft deze premie aan te vragen via Fluvius, zoals bepaald in dit artikel. Zoals bepaald in artikel 18 en artikel 22 van het voorliggende ontwerp van besluit kan de minister het nieuw overgangsartikel 12.3.29 (ingevoegd door artikel 18 van dit ontwerp van decreet) opheffen als de premie toch in het Mijn VerbouwoLoket kan worden geïntegreerd.

- Artikel 7: In artikel 6.4.1/2 wordt de verwijzing naar het nieuwe overgangsartikel 12.3.29 ingevoegd. Ook voor premie-aanvragen vanaf 1 juli 2022 via Fluvius voor hybride lucht-waterwarmtepompen moet de premie in geval van een appartementsgebouw met VME worden aangevraagd door de VME.
- Artikel 8: In artikel 6.4.1/4 wordt het bedrag van de kortingsbon verhoogd van 200 euro (zoals gewijzigd in het Besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022) naar 250 euro zoals afgesproken door de Vlaamse Regering op 14 maart 2022.
- Artikel 11: In artikel 6.4.1/6 wordt een nieuwe paragraaf 7 ingevoegd die bepaalt dat voor dezelfde facturen of gedeelten van facturen voor dezelfde werken de combinatie van een premie bij Fluvius, aangevraagd voor 1 juli 2022, en Mijn VerbouwPremie, aangevraagd na 1 juli 2022, niet toegelaten is. Dit principe werd vermeld en goedgekeurd via de bisnota aan de Vlaamse Regering van 9 juli 2022¹⁰. Deze bepaling werd in het vermelde besluit reeds opgenomen in het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021 maar niet in het Energiebesluit van 19 november 2010. Dit wordt nu rechtgezet. Concreet betekent dit dat voor die werken waarvoor bij Fluvius voor 1 juli 2022 een premie werd aangevraagd, niet opnieuw een premie kan worden toegekend binnen Mijn VerbouwPremie. Heeft een factuur betrekking op bijvoorbeeld dakisolatie en vloerisolatie en werd er voor 1 juli bij Fluvius enkel een premie aangevraagd voor dakisolatie, kan de aanvrager met dezelfde factuur nog een premie voor vloerisolatie aanvragen binnen Mijn VerbouwPremie. Bevatten de bij Fluvius ingediende facturen echter nog andere werken dan deze waarvoor Fluvius een premie heeft toegekend of zal toekennen naar aanleiding van een voor 1 juli 2022 ingediende aanvraag dan kan het resterende deel van de facturen nog ingediend worden binnen Mijn VerbouwPremie voor een premie voor deze andere werken waarvoor Fluvius geen premie heeft toegekend of kan toekennen.
- Artikel 12: Er wordt een nieuw artikel 6.4.1/6/2 ingevoegd dat de verhoogde premies voor beschermde afnemers voor die premies die ook na 1 juli 2022 nog via Fluvius moeten worden aangevraagd (PV-premie, EPC-labelpremie en totaalrenovatiebonus) opnieuw invoert. Door de vervanging van diverse artikels via twee verschillende besluiten van de Vlaamse Regering op 4 februari 2022 die beide dezelfde artikels van het Energiebesluit van 19 november 2010 wijzigen, werd deze bepaling onbedoeld volledig opgeheven, ook voor premie-aanvragen bij Fluvius vanaf 1 juli 2022.
- Artikel 13: In artikel 6.4.1/12 worden diverse verwijzingen naar de via meerdere wijzigingsbesluiten gewijzigde artikels van het Energiebesluit van 19 november 2010 rechtgezet. De paragrafen met betrekking tot de EPC-labelpremie (§12/1) en de collectieve renovatiebegeleidingspremie (§12/2) worden opnieuw ingevoegd na de ongewilde opheffing ervan door de opeenvolging van meerdere wijzigingen aan dit artikel via diverse wijzigingsbesluiten. De aangebrachte wijzigingen hebben geen inhoudelijke impact.

⁹ Bisnota aan de Vlaamse Regering van 4 februari 2022, VR 2022 0402 DOC.0131/1BIS

¹⁰ Bisnota aan de Vlaamse Regering VR 2021 0907 VV 0107/1BIS

- Artikel 14: In artikel 6.4.15 wordt in het kader van de rapportering door Fluvius over de REG-openbaardienstverplichtingen, de verwijzing naar het via dit besluit ingevoegde artikel 12.3.29 toegevoegd.
- Artikel 15: In artikel 7.9.2 wordt het via dit besluit ingevoegde artikel 12.3.29 toegevoegd als premie waarvoor de tegemoetkoming in het kader van een energielening aangegaan door iemand die behoort tot de prioritaire doelgroep van de energieleningen wordt aangevraagd door het energiehuis in naam van en voor rekening van de ontleners die de tegemoetkoming aanwendt als een vervroegde terugbetaling van die lening.
- Artikel 16: Artikel 12.3.7 wordt vervangen om de tijdelijke verhoging van de premie voor dakisolatie te verlengen voor eindfacturen vanaf 2022 tot en met 2023 en de verwijzingen naar de te verhogen premies voor aanvragen bij Fluvius voor 1 juli 2022 dan wel via Mijn VerbouwPremie, te corrigeren.
- Artikel 18: In een nieuw overgangsartikel 12.3.29 wordt de verderzetting van de premie voor de hybride lucht-waterwarmtepomp via Fluvius vanaf 1 juli 2022 opgenomen, zoals reeds vermeld in de bisnota aan de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 en volgens de premiebedragen zoals beslist in het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 en het voorliggende ontwerp van besluit. Zoals opgenomen in de vermelde bisnota is het op dit ogenblik onduidelijk of de bepalingen rond de hybride lucht-waterwarmtepompen kunnen ingevoegd worden in het Mijn Verbouwloket. Dit is afhankelijk van het standpunt van de Europese Commissie betreffende het hervormingsproject R 1.01 zoals dit door België werd aangemeld. Als blijkt dat er binnen het kader van de Mijn VerbouwPremie geen tegemoetkoming kan verleend worden voor hybride lucht-waterwarmtepompen, blijft deze premie aan te vragen via Fluvius, zoals bepaald in dit artikel. De minister kan dit artikel opheffen als de premie toch in het Mijn Verbouwloket kan worden geïntegreerd, zoals bepaald in artikel 19 en artikel 23 van het voorliggende ontwerp van besluit.
- Artikel 19 heft het nieuw ingevoegde desgevallend artikel 12.3.29 op overeenkomstig de toelichting in artikel 18.
- Artikel 22. Deze wijziging betreft een rechtzetting. Zoals vermeld in de nota aan de Vlaamse Regering bij de principiële goedkeuring van Mijn VerbouwPremie worden onder Mijn VerbouwPremie geen premies toegekend voor dezelfde facturen waarvoor reeds een renovatiepremie of een energiepremie is ontvangen om dubbele subsidiëring te vermijden. Thans wordt in artikel 5.194 van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, zoals het in werking zal treden op 1 juli 2022, enkel een cumulverbod ingeschreven voor facturen die reeds in aanmerking zijn gekomen voor een renovatiepremie. Met deze wijziging wordt ook een cumulverbod ingeschreven voor facturen of gedeelten van facturen waarvoor reeds een energiepremie werd toegekend. Concreet betekent dit dat voor werken waarvoor bij Fluvius voor 1 juli 2022 een premie werd aangevraagd, niet opnieuw een premie kan worden toegekend binnen Mijn VerbouwPremie. Bevatten de bij Fluvius ingediende facturen echter nog andere werken dan deze waarvoor Fluvius een premie heeft toegekend of zal toekennen, bijvoorbeeld structurele dakwerken als aanvulling op dakisolatie of muurisolatie terwijl enkel voor het gedeelte dakisolatie een premie werd aangevraagd bij Fluvius, of vervanging van het buitenschrijnwerk terwijl enkel een premie voor het glas werd aangevraagd bij Fluvius, dan kan het resterende deel van de facturen nog ingediend worden binnen Mijn VerbouwPremie voor een premie voor deze andere werken waarvoor Fluvius geen premie heeft toegekend of kan toekennen. Het kan gaan over werken in de categorieën dak, buitenmuur, vloer en ramen en deuren van de Mijn VerbouwPremie waarvoor zowel energetische (isolatie/glas) als kwaliteitswerken in aanmerking kunnen komen. Wanneer het gedeelte van de facturen dat betrekking heeft op de isolatie of het hoogrendementsglas en waarvoor reeds een premie bij Fluvius werd ontvangen niet duidelijk kan worden afgeleid en in mindering kan worden

gebracht van het totale factuurbedrag, zal gebruik gemaakt worden van forfaitaire kostprijzen per vierkante meter isolatie/glas, zoals gebruikt voor het advies opgenomen in het EPC, om deze in mindering te brengen van de totale factuur.

- Artikel 23 voegt een artikel 44/1 in in het Besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 dat de steunpercentages voor premieaanvragen vanaf 1 juli 2022 tot en met 31 december 2023 via de Mijn VerbouwPremie, zoals bepaald in het Besluit van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 voor de rechthebbende eigenaar-bewoners en SVK-verhuurders vastlegt op 50% voor de laagste inkomensgroep en verhuurders via SVK enerzijds en 35% voor de middelste inkomensgroep anderzijds, zoals beslist door de Vlaamse Regering op 14 maart 2022.
- Artikel 24 regelt de inwerkingtreding van de nieuw ingevoegde artikelen.

5. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpbesluit wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de begroting van de Vlaamse overheid.

- Verhoging van de premies van de Mijn VerbouwPremie in 2022 en 2023 voor de gezinnen met een gemiddeld en lager gezinsinkomen

In de nota bij de eerste principiële goedkeuring van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de Mijn VerbouwPremie¹¹, is volgende budgettaire impact opgenomen, voor de door dit voorstel geïmpacteerde categorieën van werken:

Budget/jaar	Doelgroep 1	Doelgroep 2	Doelgroep 3	Totaal
Aantal premies	37.989	17.833	36.606	92.429
Budget (miljoen euro)	20,68	28,10	75,35	124,13

De **bijkomende uitgaven** voor de verhoging van de premies voor de middelste en lagere inkomensgroepen in de Mijn VerbouwPremie in 2022 en 2023 ten opzichte van de geschatte budgettaire impact voor de door dit voorstel geïmpacteerde categorieën van werken zijn als volgt):

In miljoen euro	gelijk aantal premies	+10% aantal premies	+25% aantal premies
2022 (aanvragen vanaf 1 oktober 2022)	17,3	23,2	32,0
2023	43,4	58,0	80,0
Totaal	60,3	81,2	112

en zullen in de periode 2022 – 2023 gedragen worden vanuit algemene middelen.

- Verhoging van de premies voor lucht-water en hybride lucht-waterwarmtepomp en warmtepompboiler in 2022-2023

Het **bijkomende benodigde budget** bovenop het budget (7,8 miljoen euro) voor de reeds besliste verhoging van de warmtepomppremies is als volgt:

In miljoen euro	Gelijk aantal premies	+50% aantal premies	+100% aantal premies
-----------------	-----------------------	---------------------	----------------------

¹¹ Bisnota aan de Vlaamse Regering VR 2021 0907 VV 0107/1BIS

2022	2,94	14,58	18,98
2023	2,94	14,58	18,98
Totaal	5,88	29,16	37,96

en zal in de periode 2022 – 2023 gedragen worden vanuit algemene middelen.

De verhoging van de premie voor de warmtepompboiler kan gedragen worden binnen de beschikbare middelen (4 mio euro, Energiefonds via Klimaatfonds).

- Verdubbeling van de dakisolatiepremie in 2022-2023

De budgettaire impact van de reeds goedgekeurde verhoging van de dakisolatiepremie, voor premieaanvragen die nog tot en met 30 juni 2022 worden ingediend bij Fluvius, wordt ingeschat op 2 tot 2,4 miljoen euro voor 5000-6000 premieaanvragen¹².

Binnen de Mijn VerbouwPremie wordt het aantal premieaanvragen uit de hoogste inkomensgroep en andere investeerders in woningen, appartementen/appartementsgebouwen en niet-residentiële woningen (doelgroep 1) ingeschat op ongeveer 20.000 op jaarbasis.

Het **bijkomende benodigde budget** voor de verlenging van deze maatregel voor premieaanvragen via Mijn VerbouwPremie in 2022 en 2023, is als volgt:

In miljoen euro	Gelijk aantal premies	+10% aantal premies	+25% aantal premies
2022, aanvragen vanaf 1 oktober 2022 in MVP	5,91	6,70	7,88
2023	8,01	8,81	10,01
Totaal	13,92	15,51	17,89

en zal in de periode 2022 – 2023 gedragen worden vanuit algemene middelen.

- Verhoging en uitbreiding steun voor elektrische huishoudtoestellen beschermde afnemer

De bijkomende verhoging tot 250 euro betekent een meerkost van 375.000 euro en een jaarlijkse kost van 1.875.000 euro.

Deze raming moet nog naar boven worden bijgesteld om twee redenen:

- 1) Het verhoogde bedrag maakt de maatregel aantrekkelijker waardoor het aantal aanvragen stijgt. Een groei van 20% betekent 9000 aanvragen op jaarbasis.
- 2) In het geval de tijdelijke federale uitbreiding van de doelgroep rechthebbenden op het sociaal tarief, die zou aflopen eind juni 2022, wordt gecontinueerd, bestaat de Vlaamse doelgroep uit 450.000 gezinnen in de plaats van 230.000. In dat geval zal het aantal aanvragen verder groeien.

Rekening houdend met 10.000 aanvragen per jaar kost de voorgestelde maatregel 2,5 miljoen euro per jaar. De meerkost bedraagt 1,5 miljoen euro per jaar. De gehele kost kan worden aangerekend op het Energiefonds.

B. ESR-TOETS

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de ESR.

¹² Zie bisnota aan de Vlaamse Regering van 4 februari 2022, VR 2022 0402 DOC.0131/1BIS.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op het personeel, de werkingsuitgaven of de investeringen en schulden van de lokale besturen.

6. VERDER TRAJECT

Met betrekking tot dit ontwerpbesluit moet het advies worden ingewonnen van de afdeling Wetgeving van de Raad van State. Na de definitieve goedkeuring moet het besluit in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar tweede principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, wat betreft flexibiliteit, samenwerking tussen de distributienetbeheerders en het extern verzelfstandigd agentschap NV Vlaams Energiebedrijf en renovatie- en energiepremies;
- 2° de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

Bijlagen:

- (Bijlage 1) Voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, wat betreft flexibiliteit, samenwerking tussen de distributienetbeheerders en het extern verzelfstandigd agentschap NV Vlaams Energiebedrijf, en renovatie- en energiepremies;
- (Bijlage 2) Het advies van de VREG d.d. 9 maart 2022.